

Sem. II.

M DCCCXXVIII.

Krajewski.

1827

Interpretatio Hor. Lib. II,
carm. XVII.

Nemo etsi hoc solo carmine aduoca-
tus, ut credat, maximam inter Mae-
cenatem atque Horatium amicitiam
obtinuisse; quisque tamen, exprimi hic
singularem in Maecenatem amorem
animadvertet.

Maecenas, maxime per ultimos vi-
tae annos (cf. Plin. VII. 52.), adversa
valetudine utebatur: quare, ut vitae
amantissimus (Senec. ep. 101.), cum in
mortem cogitationes intendisset, o-
mni modo metu excruciabatur. Po-
eta igitur, ut dolorem eius leniret,
omni, quae valebat, arte hoc carmine
contendit. Ubi se unum cum Mae-
ce-

cenate moriturum esse miro acumi-
ne probavit, tandem, quod animum
prorsus a tristitia deflectat, ut diis
ob vitam suam utriusque quondam
servatam debita vota secum ex-
solvat, admonet. Qui. l. v. 30. sqq.
Maecenatem, cum Horatius hoc car-
men ad eum scriberet, e gravi mor-
bo convalescere sibi fingunt, non
audiendi mihi videntur. Neque
opus est, ut graviter aegrotasse eum
faciamus. Angebatur fortasse
magis, quam unquam de vita
fragili, mortemque esse propin-
quam in animum induerat.

Hoc carmine quidem eo ma-
gis delectamur, quod Horatius,
ut viri docti acceperunt, paulo

post

post Maecenatem obiit.

Cur me querelis exanimas tuis?
Exanimas, occidis me querelis tuis,
quamvis vanas esse scio; non mo-
rieris.

Nec Diis amicum est, nec mihi, te prius
Obire, Maecenas, mearum

grande decus columenque rerum.

Nec Diis placet, nec mihi, te prius
vita excedere, quam me. Fatum
nobis est, eodem die mori. Grande
dei. col. rer. mear., ut illud: Vetus
praesidium et dulce decus meum.
Decus, honor, quod Maecenatis
cum Horatio, "libertino patre
nato", amicitia maximus erat
honor; columen, praesidium: tri-
buebat enim poeta omnia sua
com-

commoda Maecenati. Hinc illa:
Ah! te meae si partem animae rapit
Maturior vis, quid moror altera,
Ah, si tu, altera mei pars, mor-
tuis vis, quid erit, quod ego altera
(sc. pars) amplius morer, versee
in terris! Quid vivam amplius,
nec optem, ut, te sequens, abeam
e vita! Maturior vis, docto pro
mors immatura. Tetus schol. pro
altera, alteram. Bothius, neutrius
partis tamen, si quid mutandum
sit, malle se ait, ut legatur: quid
moror altera, nec carus aequè
nec superstes integer? altera, sc.
parte animae, i. e. propter alteram
eius partem, ita, ut altera ad
utrumque

64
utrumque, et carus et superstes
integer, referatur. Quod durius effe-
neminem fugiet. Haesitabam i-
gitur tantum, primum an qua-
tum casum praeferebam. Dubi-
tanti ita, quamvis cō carus et
integer cō altera (pars) parum re-
spondere videbatur et paulum of-
fendebat; primus casus maxime
tamen arrisit. Nam cō carus
et superstes per synesin cum ante-
cedente: quid moror altera iungi
posse, quis neget? Praeterea
in: quid moror alteram, inesset,
quod minime placeret: inditaret
enim, quasi fuisset in potestae
potestate, quodcumque vitam
linquere, iamque cogitare de
morte

morte voluntaria cogeret. Quod
pertinet ad distinctionem, Bentle-
ius interrogationis signum post
integer esse voluit; et recte qui-
dem, si ita explicari placeat, ut
a nobis factum est. Sic praeter
Bentleium Vossius et Lea. Si au-
tem eo nec — integer a praere-
dente: quid — altera dissimile
tangquam responsum, aut ex-
pressum dolorem placeat, non est,
quod animadvertam, si post al-
tera interrogationis signo di-
stinguatur.

Nec carnis aequae, nec superstes
Integer?

Te mortuo, te, altera animae me-
ae parte, abrepto, non perinde
atque

65
atque viro te, cum mei pars es-
sies, carnis mihi atque alius ero. Ne-
que iam integer, totus superstes
remanebo; sed, parte meliore
amissa, truncatus, debilitatus
ero.

— — — ille dies utramque
Ducet ruinam. — — —

Illo die, quod tu vita excedes, ego
etiam morti occumbam; ille dies
utriusque nostri Ducet ruinam,
una moriemur. Quam imagi-
nem ab aedificio corruente duxit
poeta. cf. Virg. Aen. II. 465. — Ea
lapsa repente ruinam — cum so-
nitu trahit.

Non ego perfidum
Dixi sacramentum; ibimus, ibimus,
Utique praecedes, supremum
Car-

Carpere iter io mites parati.

Non ego perfidum, quod fallere,
detrectare, dixi sacramentum;
vere, sancte iuravi, me quorum-
que te secuturum, nec unquam
deserturum esse. Scimus, gemi-
natum vi quadam ad persuaden-
dum. Utrunque, quoadcunque
praecedes, ego te sequar; para-
tus comes ero, carpere iter su-
preum; per euphemismum
pro: mori.

Mo nec Chimerae spiritus igneae,
Nec, si resurgat, centimannus Gyges,
Direllet unquam.

Non feram, quoadcunque vel mon-
strum id velit, ut ab te direllar,
sejungar. Ad utrumque referri
potest, neque a vivo, neque a

mor-

mortuo te patiar, ut abstrahar.
Mithraslitius: „Animo igitur prae-
cipit poeta, quae se post mortem
a Maecenatis consortio disungere
possint.“ Male. Quin igitandum
poetam illud potius ad vivum
Maecenatem referri voluisse,
quam ad mortuum. Poeta hic
animo praerepisse, quae se post
mortem a Maecenate disungere
possent, prorsus non videtur.
Nam praeterquam, quod plane
ridiculum id fuisset, etiam Mae-
cenatis dolorem, quem lexare
voluit, huiusmodi imaginibus,
ut ita dicam, infernalibus au-
xisset. Nihil est aliud, quam vi
disisset: non vinam, ut ulla
re, vel terrore ab te direllar.

Chi-

Chimærae spir. igneae, hypal-
lage, pro: Chimærae spiritus igneus.
Bellerophonem, glauci, regis
Corinthiaci, filium, montis eu-
iasdam, Chimærae, noxia ani-
malia submovisse fama erat.
Itine eum auxilio Pegasi, equi
alati, quem ei Neptunus commo-
dasset, monstrum triceps ignem-
que vomens interfecisse antiquis-
simis temporibus fabulabantur.

Resurgat; resurgere proprie est
rursum surgere post casum aut
accubitum. Itaque si donus Gy-
ges in terris existeret, ut olim,
cum centimani Olympum
concuterent. Deiecti enim in
tartarum erant. Gyges, Cothi
et Briareï, ἐκ τὸν χείρην, frater.
Gyges

67
Gyges, non Gigas vel Gyas legen-
dam esse, Bentleyus satis super-
que demonstravit.

Sic potenti
Iustitiae placitumque Parcis.
Sic potentes, iustaeque decrerunt
Parcae. Postam opinionem Home-
ri secretum esse videmus, qui eas
hominum nascentium fata vitae
fido implicare videbat. Mortem,
ait, esse ipsis una et eadem hora,
Parcis placuisse; quod inde con-
iici posse, quod fata sua utriusque
simillima fuerint. Iustitiam igitur,
nisi otiose hic positam esse
velimus, ad Parcas, quas iustas
potentesque dici scimus, referamus
necesse est. Poeta enim dicere
voluit, Parcas non mutaturas
esse

silis praesesse, et quod occasu et ortu
suo procellas excitare credebatur.
Hesperiae undae; pro maris
occidentalis

Te Iovis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit, volucribusque Iovi
Iar dedit alas.

Maecenatis genes in notam fuisse,
hi versuo docent. Erat igitur Iovis
tutela vidus Maecenati opportu-
num; Saturni contra adversum.
Huius vires tamen illi succumbe-
bant. Iovis tutela refulgens; quae
radiationibus suis vicisset vidus
Saturni impium, saevum, vetum
dictum pro: Iovis tutela refulgen-
tis. Itaque Iupiter te eripuit Sa-
turno; i. e. periculo, quod ille ti-
bi struebat. Vol. fat. Iar. alas.

Phan-

Phantasma maxime sublime. Poeta
animo sibi imaginatus erat fatum
alatum. Cum igitur in Maecen-
atem involasset, Iupiter alas
eius rardavit; volatum impe-
divit.

quum populus frequens
Lactum theatri ter crepit sonum.
Frequens; densus, congregatus; cre-
pit sonum; edidit sonum, lac-
tatus est, quod periculo exasisti.
De hoc periculo non satis con-
stat; fuerat fortasse simile illius,
quod inierat ipse Horatius. Cum
igitur theatrum post ingressus
esset, populus, ob bene servatum
garisus, ei applausit.

Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus ictum

Tex-

Dextra levasset, Mercurialium
Custos virorum.

Me arbor illa, (cf. huius libri carm.
XIII.) illapsa capiti, occidisset,
nisi Faunus, interiecta dextra,
rueutis ictum, impetum vinti-
nuisset. Faunum separato^rrem
suum inducit, quod rure res
illa acciderat. Quæritur autem,
cur eum custodem Mercurialium
virorum (i.e. poetarum, quos
Mercurius tutatur,) faciat. Gra-
tius, quod omnium maxime mihi
placeat, propterea, ait, si a po-
eta appellatum esse, vel quod sit
in comitatu Præchi, vel quod
ipse rure et in silvis habitet,
quæ ament poetæ. Alii aliter.

Red-

Reddere victimas.
Atedemque votivam memento.
Nos humilem feriemus agnam.

Para igitur merum debita sacra
ob beneficia, in nos collata, tu
Jovi, conservatori tuo, ego
Fauno, atque desine querela-
rum. Agnam victimis ædique
facete opposuit, quippe qui ho-
mo parvus minora tantum
reddere posset.

